

ที่ สน ๐๐๑๔.๑ / ๑๙๗/๖๐๗

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ ถนน ๕๗๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

เรียน นายทะเบียนอำเภอทุกอำเภอ และนายทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๘/๒๓๖๖๔
ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครอง ได้ตอบข้อหารือของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับกรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประเดิมการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง โดยแก้ไขสถานที่เกิดจาก “เกิดนอกประเทศไทย” เป็น “เกิดในประเทศไทย” สามารถดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถานะบุคคล และสัญชาติ ให้ถูกต้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จังหวัดสกลนครจึงขอส่งสำเนาหนังสือการตอบข้อหารือ ดังกล่าวมาให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิสิษฐ์ แร่ทอง)
ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปักครองจังหวัด
กลุ่มงานปักครอง
โทร. ๐-๔๗๗๑-๑๔๖๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๔/๒๓๖๖๔

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง หารือกรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง
ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงราย ด่วนที่สุด ที่ ชร ๐๐๑๔.๑/๒๐๔๘๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

ตามที่จังหวัดแจ้งว่า ได้รับข้อหารือจากอำเภอแม่จัน กรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ราย นายอาเหล จังหวัด เชียงราย เกิดปี พ.ศ. ๒๔๘๑ อายุ ๘๘ ปี และนางอาหุ่ม จังหวัด เชียงราย เกิดปี พ.ศ. ๒๔๔๕ อายุ ๗๘ ปี ซึ่งบุคคลทั้งสองอ้างว่าเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง สัญชาติ ลีซอ มีสถานที่เกิดในประเทศไทยตามหลักฐานบัญชีสำรวจบุคคลในบ้านตามโครงการสำรวจข้อมูลประชากร ชาวเขา ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๓๐ ของกรมประชาสงเคราะห์ และพยานบุคคลที่นำเข้าถือให้การรับรอง ซึ่งขัดแย้งกับข้อมูลตามทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง สำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ระบุสถานที่เกิดว่า ประเทศพม่า ประกอบกับหนังสือกรรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๑.๑/๑ ๑๓๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ และหนังสือกรรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๑.๑/๑ ๑๗ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขรายการในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง สรุปว่ามิให้แก้ไขสถานที่เกิดจาก “เกิดนอกประเทศ” เป็น “เกิดในประเทศไทย” เพราะจะทำให้เกิดสิทธิในการขอสัญชาติไทย อีกทั้งยังมีคำพิพากษาศาลอาญาอ้างถึง หนังสือกรรมการปกครองทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงหารือว่าหากอำเภอแม่จันจะแก้ไขทะเบียนประวัติฯ ของ นายอาเหล จังหวัด เชียงราย และนางอาหุ่ม จังหวัด โดยใช้หลักฐานบัญชีสำรวจบุคคลในบ้านของกรมประชาสงเคราะห์ และพยานบุคคล จะเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อหนังสือกรรมการปกครองดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจังหวัด เชียงราย พิจารณาแล้วมีความเห็นให้อำเภอแม่จัน ดำเนินการออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) ให้แก่ บุคคลทั้งสองรายเพื่อเป็นหลักฐานในการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ แล้วรับคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงขอหารือ ว่าความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. ลีซอ หรือ ลีซู เป็นชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ดังเดิมตามข้อ ๖ (๖) ของระเบียบสำนัก ทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งข้อ ๑๑ วรคหนึ่ง ของระเบียบฉบับดังกล่าว กำหนดว่าชาวไทยภูเขานี้จะได้รับการลงรายการ สัญชาติไทยโดยการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) จะต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และข้อ ๑๑ วรคสาม กำหนดเรื่องการวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลกลุ่มนี้โดยให้

/สันนิษฐาน...

อนุมัติ ประกอบกับประเด็นการแก้ไขเอกสารราชการโดยใช้พยานบุคคลหักล้างพยานเอกสารนั้น มีปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาหลายคดี เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๕/๒๕๓๐ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๕๔/๒๕๓๐ เป็นต้น อีกทั้งสำนักทะเบียนกลางได้แจ้งซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราชภูมิที่ไม่ถูกต้องโดยเน้นย้ำให้นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่และอำนาจตามระเบียบกฎหมาย ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ เป็นสำคัญ เช่น หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มหา ๐๓๐๙.๑/๔๘ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่องการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มหา ๐๓๐๙.๑/๔๙ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติและสถานะบุคคล หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มหา ๐๓๐๙.๑/๓๗๘ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขเอกสารการทะเบียนราชภูมิที่มีรายการไม่ถูกต้อง เป็นต้น

๔.๒ โดยหลักกฎหมายที่ว่าไป กฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังหากมีสาระบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว กฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังย่อมมีผลหักล้างกฎหมายที่มีอยู่ก่อนซึ่งเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกรุงษีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙ และเรื่องเสร็จที่ ๙๐๙/๒๕๕๐ อีกทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงหนังสือสั่งการที่มีเนื้อหาขัดรัฐธรรมนูญย่อมไม่มีผลใช้บังคับ โดยเฉพาะถ้าเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประกอบกับการทำหน้าที่ตามอำนาจของตน ไม่ได้แก้ไขรายการสถานที่เกิดจาก “นอกประเทศ” เป็น “ในประเทศ” โดยระบุเหตุผลว่าจะทำให้เกิดสิทธิในการขอสัญชาติไทยนั้น มีลักษณะเป็นการละเมิดและรองสิทธิของคนที่เกิดในราชอาณาจักร แต่มีรายการในเอกสารทะเบียนราชภูมิที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถขอสัญชาติไทยได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับ นอกจากนี้คำพิพากษาศาลอุचितที่จริตและประพฤตินิชอบกลางตามหนังสือที่อำเภอแม่จันกล่าวอ้างนั้น ย่อมมีผลผูกพันเฉพาะคู่ความในคดีเท่านั้น ไม่สามารถยกขึ้นกล่าวอ้างกับบุคคลภายนอกได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔ โดยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๘๘/๒๕๖๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๙/๒๕๖๓ เป็นต้น

ดังนั้น ถ้านายอำเภอแม่จันตรวจพิจารณาหลักฐานของผู้ร้องแล้ว เห็นว่ามีคุณสมบัติเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ก็สามารถดำเนินการให้ได้ตามคำร้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้นายอำเภอแม่จัน และอำเภออื่นรวมถึงสำนักทะเบียน ท้องถิ่นเทศบาลทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบ ถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ[↑]
(นายธนาคม ชัยจิรํ)
อธิบดีกรมการปกครอง

สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากกรณีเป็นที่กล่าวถึง จะเห็นว่า ชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ดังเดิม ๙ แห่ง สามารถขอลงทะเบียนรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่จำเป็นต้องมีทะเบียนประวัติ เพียงแต่ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ซึ่งต่างจากบุคคลบนพื้นที่สูงที่ไม่ใช่ชาวไทยภูเข้า ๙ แห่ง จะลงทะเบียนรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ได้ต่อเมื่อต้องเป็นบุคคลที่ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว ตามข้อ ๑๑ วรรคสอง ของระเบียบฉบับเดียวกัน

๒. การพิสูจน์สถานะการเกิด และสัญชาติของผู้ยื่นคำร้องขอลงทะเบียนรายการสัญชาติไทย ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงทะเบียนรายการสถานะบุคคล ในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๑ วรรคสี่ ให้สันนิษฐานจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ออกโดยส่วนราชการ หรือพยานแวดล้อม โดยข้อ ๑๒ กำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องสามารถอ้างเอกสารการจดทะเบียนราชภูมิชาวเขา (ท.ร.ช.ช.) หรือเอกสารการสำรวจข้อมูลประชากรชาวเขาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๓๑ (ทะเบียนสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน) ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์และหน่วยงานในสังกัดให้การรับรอง เพื่อเป็นหลักฐานพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของตนได้

๓. อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการได้สัญชาติไทยของชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ดังเดิมตาม ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงทะเบียนรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องในการปฏิบัติงานนายทะเบียนอาจเรียกตรวจหลักฐาน การเกิดของผู้ยื่นคำร้อง เช่น สูติบัตร หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑ หรือ ท.ร.๒๐/๑) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด เป็นต้น ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง การเปลี่ยนสถานที่ทางทะเบียนราชภูมิบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยซึ่งมีปัญหาเรื่องพยานบุคคลที่รู้เห็นการเกิด ไม่สามารถติดตามตัวพยานมาให้การรับรองต่อนายทะเบียนได้ ก็ให้ใช้กระบวนการประชุมหมู่บ้านหรือชุมชนหรือ การประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านรับรองแทนได้ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๙/๔๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ผู้สูงอายุไร้สัญชาติตาม ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงทะเบียนรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราชภูมิให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๕๓

๔. สำหรับประเด็นข้อกังวลของอำเภอแม่จันเกี่ยวกับการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในเอกสารทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง และการใช้พยานบุคคลหักล้างพยานเอกสาร รวมถึงการกล่าวถึงหนังสือสั่งการของกรรมการปกครองในคำพิพากษาศาลอุญาญ นั้น ขอเรียนว่า

๔.๑ ทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง รวมถึงทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ที่นายทะเบียนจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราชภูมิหรือตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นเอกสารการทะเบียนราชภูมิ หากรายการใดที่นายทะเบียนจดบันทึกไว้ในเอกสารดังกล่าวเป็นรายการที่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยเจตนาทุจริต ย่อมสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้โดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีฐานะเป็นกฎหมายสำคัญอันมาจากตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยข้อ ๑๕ (๒) กำหนดเรื่องการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราชภูมิโดยใช้พยานบุคคล ให้ นายอำเภอเป็นผู้พิจารณา